

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel wydania rozporządzenia

Projektowane rozporządzenie stanowi wypełnienie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1854 oraz z 2022 r. poz. 2243), zwanej dalej „ustawą”. Zgodnie z przedmiotowym przepisem, Minister Klimatu i Środowiska, po zasięgnięciu opinii Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, zwanego dalej „Prezesem URE”, określa, w drodze rozporządzenia, parametry najbliższej aukcji głównej i najbliższych aukcji dodatkowych, biorąc pod uwagę m.in. politykę energetyczną państwa, adekwatność stosowanych parametrów do potrzeb systemu, zapewnienie bezpieczeństwa systemu, równoprawne i niedyskryminacyjne traktowanie dostawców mocy oraz mając na względzie przewidywaną dostępność zdolności przesyłowych oraz ich udział w zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej.

Rozporządzenie określające parametry aukcji jest aktem prawnym, który zgodnie z art. 34 ust. 2 ustawy wydawany jest cyklicznie, nie później niż na 18 tygodni przed rozpoczęciem aukcji głównej. Projektowane rozporządzenie ma na celu określenie parametrów aukcji głównej dla roku dostaw 2028, która zostanie przeprowadzona w 2023 r. oraz parametrów aukcji dodatkowych dla roku dostaw 2025, które zostaną przeprowadzone w 2024 r.

Operator Systemu Przesyłowego, zwany dalej „OSP” lub „PSE”, ogłasza corocznie do dnia 1 marca datę przeprowadzenia aukcji głównej, która jest organizowana w okresie pomiędzy 1 a 22 grudnia każdego roku, oraz aukcji dodatkowych.

Zgodnie z wymogami ustawy, OSP przedstawił Ministrowi Klimatu i Środowiska i Prezesowi URE propozycje parametrów dla aukcji głównej przeprowadzanej w 2023 r. oraz aukcji dodatkowych przeprowadzanych w 2024 r. Projekt rozporządzenia określający parametry aukcji głównej na rok dostaw 2028 oraz aukcji dodatkowych na rok dostaw 2025 został sporządzony na podstawie decyzji Komisji Europejskiej – „State aid No. SA.46100 (2017/N) – Poland – Planned Polish capacity mechanism” z dnia 7 lutego 2018 r.

2. Szczegółowe uzasadnienie przyjętych parametrów

Zapotrzebowanie na moc w aukcji to wolumen mocy, jaki powinien zostać zakupiony na dany okres dostaw tak, aby spełniony był standard bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, określony w rozporządzeniu Ministra Energii z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie wykonania obowiązku mocowego, jego rozliczania i demonstrowania oraz zawierania transakcji na rynku wtórnym (Dz. U. poz. 1455). Standard ten, rozumiany jako dopuszczalny oczekiwany czas braku pokrycia zapotrzebowania na moc elektryczną odbiorców końcowych, powiększonego o wymaganą rezerwę mocy, został określony na 3 godziny w roku. Generalnie wyliczone zapotrzebowanie na moc w danym roku, które powinno być zakontraktowane na rynku mocy dla bezpieczeństwa dostaw, zakupywane jest na pięciu aukcjach: aukcji głównej na pięć lat przed fizyczną dostawą mocy oraz na czterech kwartalnych aukcjach dodatkowych na rok przed fizyczną dostawą.

W celu określenia wielkości zapotrzebowania na moc w aukcji, dokonano obliczeń historycznego krajowego zapotrzebowania sieci (zapotrzebowania odbiorców), które nie

uwzględnia potrzeb własnych jednostek wytwórczych. Następnie opracowano prognozy zapotrzebowania sieci na rok 2028. Prognoza zapotrzebowania została przygotowana na podstawie modelu dobowego zużycia energii opracowanego na podstawie zmian historycznego zużycia sprowadzonego do wspólnego kalendarza oraz roku klimatycznego. W ostatecznych wynikach uwzględniono dodatkowo rozwój rynku pomp ciepła, pojazdów elektrycznych, data center i zapotrzebowania na energię elektryczną do produkcji wodoru.

Zapotrzebowanie sieci, którego prognozy na rok 2028 wskazano powyżej, nie jest tożsame z zapotrzebowaniem brutto Krajowego Systemu Elektroenergetycznego, zwanego dalej „KSE”, które określone jest na podstawie sumy pomiarów generacji jednostek wytwórczych w KSE, z uwzględnieniem salda wymiany międzynarodowej. Zatem porównywanie ww. wielkości z publikowanymi przez OSP na stronie internetowej zapotrzebowaniem KSE może prowadzić do błędnych wniosków.

Zapotrzebowanie sieci w roku 2028 wyliczone przez PSE wyniosło dla poszczególnych kwartałów w wariantcie przyjętym w projekcie rozporządzenia:

- I kwartał – 25 976 MW,
- II kwartał – 24 075 MW,
- III kwartał – 23 399 MW,
- IV kwartał – 25 892 MW.

Rynek mocy jest bardzo ważnym elementem polskiego systemu elektroenergetycznego, mającego na celu zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej do odbiorców w horyzoncie długoterminowym. Sytuacją oczywistą jest, że im więcej mocy zostanie zakupione na aukcji mocy, tym wystąpi mniejsze zagrożenie dla poprawności bilansu mocy w KSE. Niemniej jednak rynek mocy nie może prowadzić do przewymiarowania KSE, a tym samym przenieść nadmiarowych kosztów funkcjonowania tego mechanizmu na odbiorców energii elektrycznej w kraju. Oznacza to m.in., że przy określaniu parametrów aukcji, szczególnie aukcji głównej, należy prawidłowo uwzględnić rozwój źródeł wytwórczych korzystających z innych systemów wsparcia.

Zapotrzebowanie na moc w aukcji głównej zostało wyznaczone na podstawie wyników probabilistycznej oceny wystarczalności, w ramach której przeprowadzone zostały analizy określonych wariantów założeń oraz zadanych scenariuszy w ramach tych wariantów.

Warianty założeń obejmują:

- moc osiągalną źródeł wytwórczych niebiorących udziału w rynku mocy,
- występowanie strukturalnych ubytków mocy dyspozycyjnej w wyniku ograniczeń pracy sieci lub trwałych niedyspozycyjności źródeł wytwórczych.

Scenariusze w ramach wariantów dotyczą występowania lat klimatycznych i obejmują:

- roczny, godzinowy profil temperatury i związaną z tym sensytywność termiczną zapotrzebowania na moc i energię elektryczną,
- roczny, godzinowy profil współczynników wykorzystania mocy źródeł niesterowalnych, takich jak: elektrownie wiatrowe lądowe i morskie, elektrownie fotowoltaiczne.

Prognozowane zapotrzebowanie na moc w aukcji zostało wyznaczone odrębnie dla każdego kwartału roku dostaw. Kwartał o najniższym zapotrzebowaniu na moc wyznaczył zapotrzebowanie na moc w aukcji głównej. Otrzymane zapotrzebowanie na moc w aukcji głównej zostało pomniejszone o wielkość umów zawartych na aukcjach głównych

przeprowadzonych do 2022 roku, które obejmują rok dostaw 2028 – na poziomie 14 080 MW. Następnie zapotrzebowanie zostało obniżone o szacowana moc jednostek nie spełniających limitu 550 gCO₂/kWh dostępnych w roku dostaw poza rynkiem mocy, a których moc została oszacowana na 3 429 MW oraz wolumen minimalny mocy, który będzie przedmiotem aukcji dodatkowej – 100 MW. W efekcie ww. analiz zapotrzebowanie na moc w aukcji głównej na rok dostaw 2028 wynosi **5 791 MW**.

Pozostałe współczynniki zostały wyznaczone przy użyciu metodyki przyjętej przy przyjmowaniu poprzednich rozporządzeń dotyczących parametrów aukcji głównej oraz parametrów aukcji dodatkowych – dla określonego roku dostaw¹:

- Zapotrzebowanie na moc w ramach rynku mocy w poszczególnych kwartałach 2024 roku uwzględnia wyniki aukcji głównej i kształtuje się następująco: 3 520 MW dla I kwartału, 1 131 MW dla II kwartału, 500 MW dla III kwartału, 842 MW dla IV kwartału;
- Zgodnie z metodyką przyjętą przy przyjmowaniu poprzednich rozporządzeń cena wejścia, zwana dalej „CeWe”, nowej jednostki wytwórczej nie została powiększona o inflację. Przyjęto bowiem, że koszty kapitałowe są ponoszone przez dostawcę mocy przed rozpoczęciem dostaw, a kontrakty mogą być zawierane już w 2023 roku. OSP przeanalizował inwestycje w podobne źródła w Polsce i na świecie, a koszty operacyjne oparł m.in. na danych pochodzących z World Energy Outlook. CeWe ustalono na poziomie 431 zł/kW;

Parametr	Jednostka	Turbina gazowa w układzie prostym lub silnik tłokowy		Blok gazowo-parowy
Rodzaj paliwa	-	ciekłe	gazowe	gazowe
Nakłady inwestycyjne	mln zł/MW netto	3,24	3,24	6,48
WACC realny, pre-tax	%	8,8	8,8	8,8
Czas życia jednostki	lata	20	20	25

¹ Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 22 sierpnia 2018 r. w sprawie parametrów aukcji głównych dla okresów dostaw przypadających na lata 2021-2023 (Dz. U. poz. 1632), rozporządzenie Ministra Energii z dnia 2 sierpnia 2019 r. w sprawie parametrów aukcji głównej dla roku dostaw 2024 oraz parametrów aukcji dodatkowych dla roku dostaw 2021 (Dz. U. poz. 1457), rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 6 sierpnia 2020 r. w sprawie parametrów aukcji głównej dla roku dostaw 2025 oraz parametrów aukcji dodatkowych dla roku dostaw 2022 (Dz. U. poz. 1355), rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 sierpnia 2021 r. w sprawie parametrów aukcji głównej dla roku dostaw 2026 oraz parametrów aukcji dodatkowych dla roku dostaw 2023 (Dz. U. poz. 1480) oraz rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 10 sierpnia 2022 r. w sprawie parametrów aukcji głównej dla roku dostaw 2027 oraz parametrów aukcji dodatkowych dla roku dostaw 2024 (Dz.U. 2022 poz. 1690).

Koszty stałe	zł/MW-rok	88 000	263 600	221 300
Koszty kapitałowe	zł/MW/rok	349 300	349 300	647 800
Marża z rynku energii	zł/MW/rok	35 170	8 320	279 200
CeWe bez KWD	zł/kWe/rok	402	605	590
KWD (na 2028)	%	93,40%	93,40%	93,94%
CeWe z KWD	zł/kWe/rok	431	648	629

- Określenie współczynnika wyznaczającego cenę maksymalną w aukcji głównej oraz w aukcjach dodatkowych należy do kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska. Mając na uwadze dotychczasowe koszty wynikające z aukcji oraz rekomendacje zespołu ds. wyznaczania parametrów aukcji mocy z poprzednich lat, założono zmniejszenie współczynnika wyznaczającego moc maksymalną dla aukcji głównej do poziomu 1,0. Analogiczny współczynnik został wyznaczony dla aukcji dodatkowych;
- Proponowane wartości parametru wyznaczającego wielkość mocy, dla której cena osiąga odpowiednio wartość minimalną albo maksymalną w aukcjach dodatkowych wyznaczono w oparciu o analizę elastyczności cenowej zapotrzebowania na moc. W ramach analizy badano elastyczność cenową popytu na moc przy założeniu, że zakup mocy odbywa się po cenie maksymalnej. Przy danej stałej cenie, redukcja popytu powoduje obniżenie kosztów zakupu mocy o iloczyn tej ceny i wielkości redukcji. Z drugiej strony, redukcja popytu (w rozpatrywanym przypadku zapotrzebowania na moc w aukcji) zwiększa wartość oczekiwaną niedostarczonej energii, a tym samym jej koszt. W ramach analiz wyznaczono punkt równowagi, w którym zysk wynikający z redukcji kosztów zakupu mocy równoważony jest przez stratę w postaci kosztu niedostarczonej energii;
- W przypadku aukcji głównej przyjęto jak w poprzednim roku wartość parametru wyznaczającego wielkość mocy, dla której cena osiąga odpowiednio wartość minimalną na poziomie 10%, a w przypadku parametru wyznaczającego wielkość mocy, dla której cena osiąga odpowiednio wartość maksymalną 10% (wartość odpowiadającą całkowitemu zapotrzebowaniu na moc bez konieczności pracy bloków nie spełniających limitu 550 g/kWh, które zgodnie z deklaracjami będą funkcjonować poza rynkiem mocy w 2028 roku). Takie podejście ma na celu zapewnienie kreowania sygnałów do inwestycji w nowe źródła wytwórcze, przy jednoczesnym zapewnieniu niższego poziomu kosztów ponoszonych przez odbiorców niż gwałtowna dekarbonizacja gospodarki.
- Maksymalna cena dla cenobiorcy, zwana dalej „CeCe” odzwierciedla koszty stałe istniejących jednostek wytwórczych. Cena ta wyznaczana jest na podstawie danych statystycznych publikowanych przez Agencję Rynku Energii. Przy obliczaniu CeCe uwzględniono następujące koszty: amortyzację; materiały (koszty materiałów, których wielkość nie jest uzależniona od rozmiarów produkcji); koszty pracy; pozostałe koszty

działalności podstawowej (koszty wydziałów pomocniczych, podatki i opłaty oraz pozostałe koszty); usługi obce. W roku dostaw 2028 obowiązują wymogi Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej (Dz. Urz. UE L 158 z 14.06.2019, str. 54). Dlatego też przyjęto, że limitów emisji nie spełnią jednostki, w którym paliwem podstawowym jest węgiel kamienny lub brunatny. W związku z tym parametr CeCe dla aukcji na rok 2028 wyznaczono w oparciu o koszty dla jednostek, w których paliwem podstawowym są paliwa gazowe, czyli elektrociepłownie zawodowe gazowe;

Parametr	Jednostka	2025	2028
Jednostkowe koszty stałe z amortyzacją	zł/kW/rok	118,63	118,63
Jednostkowe koszty stałe z amortyzacją	zł/kW/rok	146,63	146,63
KWD	%	93,94	93,03
CeCe - wartość odniesienia z 2023 r.	zł/kW/rok	156,09	157,61
CeCe dla roku dostaw	zł/kW/rok	168,65	183,39

- Mając na uwadze doświadczenia zebrane podczas organizacji dotychczasowych aukcji mocy oraz ze względu na konieczność zapewnienia niezbędnych działań dla prawidłowego oraz bezpiecznego przebiegu aukcji zalecane przez OSP są jednodniowe aukcje mocy. Od 2018 r. w Polsce aukcje główne przeprowadzane były w ciągu jednego dnia, ze względu na przewidziany w ustawie harmonogram. Według opinii OSP taki czas na przeprowadzenie procesów aukcyjnych był wystarczający. Mając powyższe na uwadze, maksymalną liczbę rund zarówno dla aukcji głównej jak i dla aukcji dodatkowych utrzymano obowiązujące w zeszłym roku 12 rund;
- Zebrane przez OSP informacje odnośnie do jednostkowych nakładów inwestycyjnych dla wybranych nowych projektów energetycznych w Polsce wskazują, że istotne znaczenie w przypadku spełnienia określonego poziomu nakładów ma wielkość jednostek oraz to, czy są jednostkami kogeneracyjnymi. Utrzymanie w bieżącym roku jednostkowych nakładów inwestycyjnych na poziomie 2,4 mln zł/MW netto powinno umożliwić ubieganie się o umowę 15-letnią wszystkim jednostkom analogicznie do roku poprzedniego. Zakłada się, że wartość jednostkowych nakładów inwestycyjnych uprawniających do umów mocowych 5-letnich na poziomie 0,4 mln zł/MW netto pozytywnie wpływa na oczekiwania inwestorów, zachęcając ich do modernizacji jednostek wytwórczych;
- Korekcyjne współczynniki dyspozycyjności służą do wyznaczenia maksymalnej wielkości obowiązku mocowego danej jednostki rynku mocy, możliwego do zaoferowania na aukcji mocy oraz rynku wtórnym. W rozporządzeniu proponuje się podział na grupy technologii, dla których korekcyjne współczynniki będą określone

odrębnie i te, które będą wyznaczone analogicznie do obowiązujących w roku dostaw 2025;

- W rozporządzeniu określono prognozowane maksymalne wolumeny obowiązków mocowych dla poszczególnych stref na potrzeby aukcji głównej dla roku dostaw 2028 i aukcji dodatkowych na rok 2025, określone w oparciu o analizy prognostyczne. Do analiz wykorzystano zgodnie z metodyką wydaną przez ACER próbki Monte Carlo otrzymane w ramach obliczeń ERAA 2022 w scenariuszu „Central scenario without Capacity Mechanism”. Wynikiem każdej próbki był fizyczny przepływ na połączeniu albo profilu transgranicznym między strefami w poszczególnych godzinach. Jako wolumeny obowiązków mocowych dla poszczególnych stref przyjęto średni wolumen przepływu energii na połączeniu z daną strefą, w godzinach, w których poziom rezerw w KSE byłby niższy od 9%.

3. Wejście w życie

Planowane jest wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Termin ten wynika z konieczności możliwie wczesnego wejścia w życie regulacji, jako aktu prawnego niezbędnego do prawidłowego przeprowadzenia aukcji mocy, czego wymaga ważny interes państwa, a zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie. Zgodnie z art. 34 ust. 2 ustawy, projektowane rozporządzenie powinno zostać wydane przez Ministra Klimatu i Środowiska nie później niż 18 tygodni przed rozpoczęciem aukcji głównej.

4. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

5. Notyfikacja

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 2039).

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Projekt aktu nie zawiera wymogów nakładanych na usługodawców, podlegających notyfikacji, o której mowa w art. 15 ust. 7 i art. 39 ust. 5 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, str. 36).

6. Wpływ na mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców

Projekt rozporządzenia wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców. Przepisy, jako określające parametry aukcji mocy, będą miały wpływ na decyzję o udziale w aukcji głównej, aukcjach dodatkowych oraz o wysokości zgłaszanej oferty na aukcji, zarówno cenowej, jak i wolumenowej. Projekt jest zgodny z przepisami ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, 2105 oraz z 2022 r. poz. 24 i 974).

7. Konsultacje projektu

Projekt przedmiotowej regulacji, zgodnie z wymogami określonymi w art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 o działalności lobbingsowej w procesie stosowania prawa (Dz. U. z 2017 r.

poz. 248), zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy zostanie zasięgnięta opinia Prezesa URE.